

กระทรวง อว.

เชื่อมเครือข่ายสถาบันการศึกษาขับเคลื่อนนวัตกรรมลดเหลื่อมล้ำสังคม สง "220 นวัตกรรม" ช่วยประชาชน 44 จังหวัด ยกคุณภาพชีวิตได้

นำเสนอเมื่อ : 16 ก.พ. 2565

กระทรวง อว. เชื่อมเครือข่ายสถาบันการศึกษาขับเคลื่อนนวัตกรรมลดเหลื่อมล้ำสังคม สง 220 นวัตกรรม
ช่วยประชาชน 44 จังหวัด ยกคุณภาพชีวิตได้กว่า 1.1 แสนคน

กรุงเทพฯ 15 กุมภาพันธ์ 2565 - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NIA เคลื่อนทัพนวัตกรรมเพื่อสังคมร่วมกับเครือข่ายและหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคม 10 แห่งทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายในการสร้างนวัตกรรมด้านสังคมผ่านกระบวนการบ่มเพาะและให้คำปรึกษาภายใต้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อผลักดันแนวคิดสู่ต้นแบบหรือโครงการนำร่องเป็นผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคมที่สร้างผลกระทบเชิงสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย และสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน ด้วยการนำนวัตกรรมไปแก้ปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยจากการดำเนินงานของ NIA สามารถสร้างนวัตกรรมทางสังคมจากกิจกรรมสร้างระบบนิเวศ จำนวน 1,389 คน และพัฒนาผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคมที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงในพื้นที่ จำนวน 220 ผลงาน ครอบคลุม 44 จังหวัด และมีผู้ได้รับประโยชน์จากผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคม 117,410 คน และสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมเชิงพื้นที่ ได้กว่า 3.25 เท่า

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กล่าวว่า “หนึ่งในนโยบายและยุทธศาสตร์หลักของกระทรวง อว. คือ การขับเคลื่อนการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ที่มุ่งเน้นสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมผ่านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้กลายเป็นชุมชนนวัตกรรมและมีนวัตกรรมในชุมชน การใช้นวัตกรรมเพื่อสังคมเข้าไปช่วยแก้ปัญหาในชุมชน ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร วิสาหกิจเริ่มต้น และวิสาหกิจชุมชน การแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกมิติ ด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึงการกระจายความเจริญสู่ระดับภูมิภาค เพื่อให้เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศบนความสามารถของคนในพื้นที่ ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NIA ดำเนินการบริหารและจัดการทุนในการสร้างและใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ภายใต้ “โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน” ซึ่งเป็นโครงการ flagship สำคัญ โดยมีตัวชี้วัดหนึ่งคือ การนำผลงานนวัตกรรมด้านสังคมไปใช้งานในชุมชนหรือพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพ การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเองบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

ดร. พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NIA กล่าวว่า “นอกจากการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาของนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศแล้ว NIA ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งด้านรายได้ สุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม จึงได้จัดตั้ง “หน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมเชิงพื้นที่” ขึ้น ตั้งแต่ปี 2562

โดยดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งกระจายตัวตามกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ

เพื่อบูรณาการงานด้านนวัตกรรมเพื่อสังคมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่
อบรมเฉพาะเพิ่มความสามารถด้านนวัตกรรมให้กับชุมชนและผู้ประกอบการทางสังคม จนสามารถพัฒนา
“ผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคม” ที่ตอบโจทย์ปัญหาและตรงตามความต้องการของสังคมหรือชุมชน
และนำไปสู่โมเดลการแก้ปัญหาสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งนี้
สามารถสร้างนวัตกรรมทางสังคมจากกิจกรรมสร้างระบบนิเวศ จำนวน 1,389 คน
และพัฒนาผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคมที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงในพื้นที่ จำนวน 220 ผลงาน ครอบคลุม 44
จังหวัด และมีผู้ได้รับประโยชน์จากผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคม 117,410 คน ทั้งนี้
ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางสังคมเชิงพื้นที่ หรือ Social Return on Investment, SROI เท่ากับ 3.25 เท่า”

“ตัวอย่างผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคมที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา เช่น “หนังสือเงียบจากผ้าทอ: Bloom Quiet Book” จากชมรมบูรณาการคนพิการอย่างยั่งยืน จังหวัดพิษณุโลก
ร่วมกับหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมประจำภาคเหนือตอนล่าง โดยเป็นหนังสือที่ทำจากผ้า
दानในประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น มีการออกแบบที่เน้นการเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย
สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผ่านเทคโนโลยี AR ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ที่สมจริงมากขึ้น
ทำให้ชมรมซื้อผ้าทอมือจากกลุ่มทอผ้าบ้านน้อยมีรายได้เพิ่มขึ้น 12% เกิดการจ้างงานผู้พิการ ผู้ดูแลผู้พิการ
ผู้ว่างงานจากวิกฤตโควิดมากกว่า 160 คน และมีรายได้เพิ่มมากกว่า 5,000 บาท/เดือน
“รถพุ่มพวงผักปลอดสารพิษ” จากหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เช่น การส่งของลงทางออนไลน์ ระบบสมาชิก ตารางการเดินรถ
ระบบการจัดการสินค้า และการรวบรวมสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีมาจำหน่าย
ซึ่งมีเกษตรกรและร้านค้าได้รับประโยชน์จำนวน 30 ราย ประชาชนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ
“ชุดวาดเขียนสำหรับเด็กตาบอด: เล่นสนุก” จากหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมประจำภาคกลาง
ที่ใส่เซนเซอร์ใหม่พร้อมในการสร้างเส้นลูนที่เด็กสามารถสัมผัสได้ทันทีที่วาด ซึ่งได้ดำเนินการในโรงเรียนสอนคนตาบอด

สำหรับในปี 2565 นี้ NIA ยังเดินทางทำงานร่วมกับหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมเชิงพื้นที่
จำนวน 10 หน่วย ซึ่งประกอบด้วย หน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมประจำกลุ่มจังหวัด 8 หน่วย
(มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยนเรศวร)
และหน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ 2 หน่วย
(มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์) เพื่อรวมแบ่งปันองค์ความรู้
วิเคราะห์มิติปัญหาสังคมในพื้นที่โดยอาศัยประโยชน์จากภาพอนาคตของพื้นที่
สร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเติบโตของนวัตกรรม
และสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกแก่สังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป” ดร.พันธุ์อาจ กล่าวทิ้งท้าย